

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 101/2017-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 1/2016 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 17/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ hneď v úvode sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. V odôvodnení svojej sťažnosti uvádza, že jeho sťažnosť smeruje proti Okresnému súdu Nitra (ďalej aj „okresný súd“) a Krajskému súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“), ktoré rozhodli o jeho žiadosti o prepustenie z väzby v rozpore s požiadavkou „urýchleného rozhodovania“. Sťažovateľ uvádza, že 14. decembra 2015 podal prostredníctvom obhajkyne na okresnom súde žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd určil termín pojednávania na 25. január 2016, kde uznesením sp. zn. 1 Tp 1/2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol. Jeho obhajkyňa podala proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť 1. februára 2016. Krajský súd o tejto sťažnosti rozhodol na neverejnom zasadnutí 19. februára 2016.

Sťažovateľ uvádza že v predmetnej veci považuje za problematickú lehotu, ktorá uplynula do právoplatného rozhodnutia o jeho žiadosti. Poukazuje na § 79 ods. 3 Trestného poriadku, z ktorého je zrejmé, že „ako obvinený mám právo podať návrh, o ktorom by súd neodkladne a urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie ak je táto nezákonná“. Namietá, že v jeho prípade rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby trvalo 10 týždňov. Zastáva názor, že lehota, ktorá presiahla dva mesiace, je neakceptovateľná z hľadiska neodkladnosti a urýchlenosti, a tiež z toho dôvodu, že okresný súd aj krajský súd majú sídlo v jednom meste.

Sťažovateľ zastáva názor, že oneskorený postup a rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby ho negatívne postihli, pretože sa umelo naťahujú intervaly, v ktorých môže opakovane podať žiadosť o prepustenie z väzby, a preto podľa neho oneskoreným postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. V tejto súvislosti poukazuje aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 7/2000 zo 16. novembra 2000, v ktorom ústavný súd rozhodol o podobnom prípade v bode IV rozhodnutia, kde rovnako išlo o lehotu dvoch mesiacov a ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že „boli porušené práva podnecovateľa podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy a čl. 5 ods. 4 Dohovoru.

Ďalej žiadam Ústavný súd, aby vydal rozhodnutie, že sa obv. [REDAKOVANÉ] z väzby prepúšťa na slobodu. Tiež žiadam o finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 eur, ktoré je povinný OS NR a KS NR vyplatiť podnecovateľovi každý do 15-tich dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí obsahovať všeobecné náležitosti uvedené v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti uvedené v § 50 zákona

o ústavnom súde v spojení s požiadavkami na návrh na rozhodnutie (petit) vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

Ústavný súd po posúdení obsahu sťažnosti zistil, že sťažnosť sťažovateľa v predložennom znení neobsahovala zákonom ustanovené náležitosti. V sťažnosti absentoval najmä petit (návrh na rozhodnutie ústavného súdu), ktorý musí byť formulovaný presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania, teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08). Nebola splnená ani podmienka povinného právneho zastúpenia. Sťažovateľ síce požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, neuviedol však žiadne údaje o tom, že spĺňa podmienky na jeho ustanovenie. Sťažovateľ tiež žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie, no neodôvodnil, z akých dôvodov sa ho domáha.

Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z dôvodu, že vo veci konajúce súdy o jeho žiadosti nerozhodli neodkladne a urýchlene.

Keďže však sťažnosť sťažovateľa neobsahovala všetky zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, ústavný súd vyzval sťažovateľa na jej doplnenie.

Dňa 9. augusta 2016 doručil sťažovateľ ústavnému súdu doplnenie svojej sťažnosti, ktorým okrem iného upravil petit sťažnosti v tom zmysle, že žiadal, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 1/2016 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 17/2016 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume

10 000 € „od každého jednotlivo“. Sumu finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodnil tým, že keďže vo veci konajúce súdy rozhodli o jeho žiadosti o prepustenie z väzby až po desiatich týždňoch, nachádzal sa v stave právnej neistoty, zhoršovala sa mu psychická nervozita a bol v stave úzkosti.

Ústavný súd preto ustálil petit s'ťažnosti v zmysle uvedeného doplnenia jeho s'ťažnosti.

Ústavný súd si zároveň zabezpečil aj väzobný trestný spis okresného súdu vedený v konaní okresného súdu pod sp. zn. 1 Tp 1/2016 týkajúci sa s'ťažovateľa.

Preskúmaním predmetného väzobného spisu okresného súdu ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Dňa 7. januára 2016 Krajská prokuratúra v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) predložila okresnému súdu vyšetrovací spis Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre, odboru kriminálnej polície sp. zn. KRP-38/1-VYS-NR-2015 spolu so žiadosťou o prepustenie s'ťažovateľa z väzby, ktorú s'ťažovateľ podal prostredníctvom obhajkyne 14. decembra 2015, a tiež so žiadosťou o prepustenie z väzby spoluobvineného, ktorú tento obvinený podal 4. januára 2016, a zároveň prípisom oznámila okresnému súdu, že žiadostiam obvinených o prepustenie z väzby nevyhovela.

Okresný súd 8. januára 2016 určil termín výsluchu s'ťažovateľa na 25. január 2016.

Dňa 25. januára 2016 okresný súd po výsluchu s'ťažovateľa na účely rozhodnutia o jeho žiadosti o prepustenie z väzby uznesením č. k. 1 Tp 1/2016-23 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) rozhodol, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietá žiadosť s'ťažovateľa o prepustenie z väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku neprijíma jeho písomný sľub ani návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. S'ťažovateľ následne proti tomuto uzneseniu okresného súdu zahlásil svoju s'ťažnosť. Okresný súd určil obhajkyňi s'ťažovateľa lehotu na doručenie písomného vyhotovenia s'ťažnosti do 1. februára 2016. Písomné vyhotovenie uznesenia

okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 10. februára 2016 a jeho obhajkyňi 12. februára 2016.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 1. februára 2016 prostredníctvom obhajkyne písomne odôvodnenú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu a následne 16. februára 2016 doručil okresnému súdu ďalšiu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu. Dňa 17. februára 2016 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie, ktorým žiadal, aby mu bolo umožnené preštudovať spis okresného súdu.

Dňa 19. februára 2016 okresný súd predložil väzobný spis spolu so sťažnosťou sťažovateľa na rozhodnutie krajskému súdu. Krajský súd ešte v ten istý deň, t. j. 19. februára 2016, vykonal neverejné zasadnutie, na ktorom uznesením č. k. 4 Tpo 17/2016-42 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodol, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietá sťažnosť sťažovateľa. Sťažovateľovi a jeho obhajkyňi bolo uznesenie krajského súdu doručené 23. februára 2016.

Predmetom predbežného prerokovania teda bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 1/2016 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 17/2016. K porušeniu označených základných práv sťažovateľa malo dôjsť z dôvodu, že rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby trvalo desať týždňov, čo je podľa sťažovateľa z hľadiska požiadavky neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania o väzbe neakceptovateľné.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obsahom čl. 17 ústavy týkajúceho sa práva na osobnú slobodu je tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavka rozhodovať vo väzobných veciach prednostne a urýchlene je vyjadrená výslovne v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene. Rovnako požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne aj § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho označených práv došlo pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú doručil krajskej prokuratúre prostredníctvom svojej obhajkyne 14. decembra 2015, postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 1/2016 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 17/2016.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v napadnutom konaní, okresný súd po predložení žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu 8. januára 2016 nariadil termín výsluchu sťažovateľa na 25. január 2016. Okresný súd následne 25. januára 2016 po výsluchu sťažovateľa jeho žiadosť zamietol a 10. februára 2016 sťažovateľovi doručil písomné vyhotovenie uznesenia. Keďže sťažovateľ po vyhlásení rozhodnutia okresného súdu proti nemu zahlásil sťažnosť (jej písomné vyhotovenie doručil okresnému súdu 1. februára 2016 a následne aj 16. februára 2016, pozn.), okresný súd spis spolu so sťažnosťou predložil 19. februára 2016 na konanie krajskému súdu. Okresnému súdu síce

rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby spolu s vyhotovením a doručením rozhodnutia trvalo 34 dní, no kým okresný súd predložil vec na konanie krajskému súdu ubehlo, ďalších 9 dní.

Krajský súd ešte v ten istý deň vykonal neverejné zasadnutie, na ktorom uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa. Sťažovateľovi a jeho obhajkyňi bolo uznesenie krajského súdu doručené 23. februára 2016. Znamená to, že konanie na krajskom súde trvalo štyri dni.

Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že v predmetnej veci považuje za problematickú lehotu, ktorá uplynula do právoplatného rozhodnutia o jeho žiadosti, ústavný súd konštatuje, že väzobné konanie sťažovateľa, ktorého trvanie namieta v konaní pred všeobecnými súdmi, trvalo na oboch stupňoch spolu 47 dní.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 345/06).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pripúšťa, že čas, ktorý „potreboval“ okresný súd na svoje rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa, nebol optimálny a bol na hranici ústavnej akceptovateľnosti. V okolnostiach danej veci však ústavný súd, zohľadniac skutočne urýchlené rozhodovanie krajského súdu ako odvolacieho orgánu vo veci sťažovateľa a spoločne posúdiac postup okresného súdu a postup krajského súdu, t. j. postup všeobecných súdov rozhodujúcich vo veci sťažovateľa, považuje ich postup za ústavne udržateľný. V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu uvádza, že z dôvodu hospodárnosti konania sa už otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa nezaoberal, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, nie sú založené na absencii povinného právneho zastúpenia sťažovateľa.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2017